

KUTSESTANDARD

Tantsuspetsialist, tase 5

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid. Kutsestandardeid kasutatakse õppekavade koostamiseks ja kutse andmiseks.

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Tantsuspetsialist, tase 5	5

Võimalikud spetsialiseerumised ja nimetused kutsetunnistusel	
Spetsialiseerumine	Nimetus kutsetunnistusel
Eesti rahvatants	Tantsuspetsialist, tase 5 Eesti rahvatants

A-osa KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus Tantsuspetsialist on loominguline töötaja, kes õpetamise ja/või tantsuloo kaudu väärtustab ning arendab tantsukunsti ja -haridust. Tantsuspetsialist arendab tantsutehnikat ja etendamise oskust; loovust ja eneseväljendust; mõtestamise oskust ja kultuuriteadlikkust. Tantsuspetsialist, tase 5 on vähese kogemusega ja töötab iseseisvalt. Kutsealal tegutsevad ka - tantsuspetsialist, tase 4, kes on vähese kogemusega ja vajab juhendamist; - tantsuspetsialist, tase 6, kes tegutseb iseseisvalt uudsetes ja keerulistes olukordades, tal on erialane väljaõpe või pikaajaline (kompetentside kujunemiseks vajalik) töökogemus; - tantsuspetsialist, tase 7, kes on valdkonna arendaja (nt koolitab, on mentoriks), teeb lavastusi, koreograafiaid, viib läbi valdkondlikke projekte; - tantsuspetsialist, tase 8, kes on valdkonna eestvedaja, kogukonna looja, laialtlevitavliku mõjuga valdkonna arendaja. Tööaeg on paindlik, võib sisaldada töötamist puhkepäevadel ja pühade ajal. Töö on füüsilist ja vaimset pingutust nõudev, riskiteguriks on vigastuste oht. Töövahenditeks on tantsustiilist lähtuvalt sobivad jalanõud, riietus, rekvisiidid ja vahendid, muusikat mängiv seade või instrument ning infotehnoloogilised vahendid.
A.2 Tööosad A.2.1 Tantsuks sobiva keskkonna loomine A.2.2 Loo- ja õppeprotsessi juhtimine
Spetsialiseerumisega seotud tööosad A.2.3 Eesti rahvatants
A.3 Kutsealane ettevalmistus Tantsuspetsialist, tase 5 on vähemalt keskharidusega, kutsealane kompetentsus on omandatud töö käigus ning ta on läbinud erialase täienduskoolituse.
A.6 Tulevikuoskused Teave oskuste ja trendide kohta, mille tähtsus valdkonnas kasvab. Oskus töötada andmemahutudega, teisendada neid arusaadavateks mõisteteks ja aru saada andmetepõhisest otsustamisest. Suhtlemisoskus.

Oskus kriitiliselt hinnata ja luua meediasisu ning kasutada seda veenvaks kommunikatsiooniks.
 Oskus ja tahe kogu aeg õppida midagi uut ning võime mõtestada ja väärtustada õpitu sisulist tähendust.
 Oskus asjakohaselt reageerida ootamatutele situatsioonidele ja muutustele.
 Enesejuhtimise oskused, sh info filtreerimine tähtsuse järgi, koormuse ohjamine jne.
 Oskus töötada tulemuslikult erinevates (ka virtuaalsetes) töörühmades, hoida inimesi pühendunud ja motiveeritud ning tekitada neis kollektiivi tunnet.
 Oskus elada ja tegutseda loodust ja keskkonda säästes.

B-osa **KOMPETENTSUSNÕUDED**

B.1 Kutse struktuur

Tantsuspetsialist, tase 5 kutse koosneb üldoskustest, kohustuslikest ja spetsialiseerumisega seotud kompetentsidest. Kutse taotlemisel on nõutav üldoskuste (B.2), kohustuslike kompetentside B.3.1, B.3.2 ja B.3.4 tõendamine ning spetsialiseerumisel eesti rahvatantsule tuleb tõendada kõik kompetentsid.

Kvalifikatsiooninõuded haridusele ja töökogemusele

Nõuded kutse taotlemisel

1. Keskkharidus
2. Kutsealane kompetentsus on omandatud tantsualase õppe ja töökogemuse kaudu
3. Erialase koolituse läbimine vm kutse kompetentsusnõuetega seotud enesetäiendamise kogumahu vähemalt 90 akadeemilist tundi viimase 5 aasta jooksul

Nõuded kutse taastõendamisel

1. Taastõendatava kutsega seotud töökogemus
2. Eelnevalt väljastatud sama või võrdsustatud taseme kutse, mille kehtivuse lõpust ei ole möödunud rohkem kui 18 kuud

B.2 Tantsuspetsialist, tase 5 üldoskused

Enesejuhtimisoskused

1. Järgib oma tegevuses nii isiklikke, ühiskondlikke kui ka organisatsiooni väärtusi ja põhimõtteid.
2. Juhindub oma töös ja kutsealases tegevuses tantsuspetsialisti heast tavast (lisa 1).
3. Järgib oma tegudes õige ja vale üldtunnustatud põhimõtteid, käitub teiste inimestega ja tööülesandeid täites viisakalt, ausalt, õiglaselt, läbipaistvalt ja erapooletult.
4. Austab teiste väärikust ja privaatsust, kaitseb nende konfidentsiaalset teavet.
5. Austab oma ja teiste kultuuride, religioonide, identiteedi jm väärtusi ja norme ning arvestab oma tegevuses nendega.
6. Seisab rahulikult, viisakalt ja väärikalt oma põhimõtete, ideede ja õiguste eest.
7. Säilitab keerukates olukordades rahu ega kaota enesekontrolli.
8. Tuleb toime ebaühtlase töökoormusega. Talub koormuse ajutisi kõikumisi (sh ületunnitöö ja töötaolek).
9. Järgib tööd tehes asjakohaseid juhiseid, nõudeid, eeskirju, õigusakte, standardeid jmt.
10. Tuleb toime varieeruvusega. Reageerib muutustele ja ootamatustele adekvaatselt ja asjalikult.
11. Väldib vaimset heaolu ähvardavaid ohte (nt digitehnoloogia liigne kasutamine, töö- ja eraelu tasakaalust välja viimine) ning arvestab halbade harjumuste mõjuga iseendale ja teistele.
12. Mõistab ületöötamisega kaasnevaid riske ning puhkamise olulisust nii vaimse kui ka füüsilise tervise toetamisel. Teeb regulaarselt lühemaid puhkepause tööpäeva sees ning peab kinni üldtunnustatud puhkamissoovitustest nädala ja aasta lõikes.

Lävimisoskused

13. Kasutab oma töös arvutit infotöötuse, ohutuse ja kommunikatsiooni jaoks algtasemel (lisa 2 – digipädevuste enesehindamiskaala).
14. Toob tasakaalukalt, põhjendatult ja selgelt välja teise tegevuse positiivsed ja negatiivsed aspektid, toetades konstruktiivselt paremate lahenduste leidmist.
15. Teeb ühiste eesmärkide nimel tõhusat koostööd, mõistes oma ja kolleegide rolli meeskonnas ning käitudes usaldusväärselt ja koostööd soodustavalt.

16. Küsib oma tegevuse või teadmiste kohta tagasisidet teiselt inimeselt (nt kolleeg, ülemus, koostööpartner) või institutsioonilt, et täiendada oma teadmisi ja lihvida oskusi mingi ülesandega toimetulemisel.
17. Eristab fakte hinnangutest, suhtub saadud tagasisidesse rahulikult ning võimaluse korral arvestab tagasisidega edasises tegevuses.
18. Suhtleb, vahetab teavet, peab nõu ja teeb koostööd isikute ja isikute rühmadega, et leida ühine mõistmine, leppida vajaduse korral kokku kompromissides ja tagada töö maksimaalne tõhusus.
19. Küsib abi kolleegilt, tuttavalt, võõralt inimeselt või vastavalt institutsioonilt, kui tunneb, et oma teadmistest, oskustest või võimalustest ei piisa.
20. Kuulab kõnelejat tähelepanelikult, keskendunult ja katkestamata, andes vajaduse korral oma kaasamõtlemisest märku kehakeelega, peegeldavalt, täpsustades ja kuuldut ümber sõnastades.

B.3 Kompetentsid

KOHUSTUSLIKUD KOMPETENTSID

B.3.1 Tantsuks sobiva keskkonna loomine	EKR tase 5
Tegevusnäitajad 1. Hindab füüsilise keskkonna olukorda ja sobivust erialaseks tegevuseks; loob ohutu keskkonna. 2. Loob usaldusliku, loomingulist tegevust ja koostööd soodustava õhkkonna. 3. Tantsuks sobiva keskkonna loomisel arvestab tegevuse eesmärgi ja osalejate eripära.	
B.3.2 Loome- ja õppeprotsessi juhtimine	EKR tase 5
Tegevusnäitajad 1. Seab osalejatest lähtuvalt eesmärgid, valib sisu ja meetodid ning kavandab tegevused. 2. Arvestab osalejate kehaliste ja vaimsete võimetega. 3. Arendab tantsu kaudu osalejate kehalisi, vaimseid ning sotsiaalseid oskusi. 4. Viib tegevused läbi, püüdes kavandatud ajagraafikus, arvestades ressursse ja osalejate valmidust. 5. Järgib tantsuspetsialisti head tava ja tutvustab osalejatele tantsukultuuri (käitumine erinevates tantsuga seotud olukordades). 6. Hindab eesmärkide saavutamist; annab osalejatele arengut toetavat tagasisidet ja on avatud dialoogiks. 7. Analüüsib ennast ja oma tööd.	
Teadmised Anatoomia, füsioloogia, kehaliste võimete arendamise kaasaegsed teooriad ja meetodid.	

SPETSIALISEERUMISEGA SEOTUD KOMPETENTSID

Spetsialiseerumisel eesti rahvatantsule tuleb tõendada kõik kompetentsid.

Eesti rahvatants	
B.3.3 Eesti rahvatants	EKR tase 5
Tegevusnäitajad 1. Kasutab põhisamme ja -liikumisi; loeb sammustikku ja liikumisi taktiosade kaupa. 2. Eristab pärimus- ja autoritantse. 3. Kasutab eesti rahvatantsu oskussõnavara. 4. Orienteerub eesti pärimusmuusika maastikul, valib liikumisega sobiva muusika, kohandab liikumise muusikale. 5. Juhib järjepidevalt tegutsevat rahvatantsukollektiivi või assisteerib juhti. 6. Loeb väljakujooniseid, juhendab ühte rühma väljakul või kohandab rühma esinemise vastavalt olukorrale ja keskkonnale. 7. Arvestab rahvarõiva kandmise põhimõtteid ja leiab vajadusel lisainfot; väärtustab rahvarõiva kandmise kultuuri.	

KUTSET LÄBIVAD KOMPETENTSID

B.3.4 Tantsuspetsialist, tase 5 kutset läbiv kompetents	EKR tase 5
Tegevusnäitajad 1. Kasutab põhisamme ja -liikumisi; loeb sammustikku ja liikumisi taktiosade kaupa. 2. Eristab pärimus- ja autoritantse. 3. Kasutab eesti rahvatantsu oskussõnavara. 4. Orienteerub eesti pärimusmuusika maastikul, valib liikumisega sobiva muusika, kohandab liikumise muusikale. 5. Juhib järjepidevalt tegutsevat rahvatantsukollektiivi või assisteerib juhti. 6. Loeb väljakujooniseid, juhendab ühte rühma väljakul või kohandab rühma esinemise vastavalt olukorrale ja keskkonnale. 7. Arvestab rahvarõiva kandmise põhimõtteid ja leiab vajadusel lisainfo; väärtustab rahvarõiva kandmise kultuuri.	

C-osa ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile	
1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	19-26032024-2.6/8k
2. Kutsestandardi koostajad	Sille Kapper-Tiisler, Tallinna Ülikooli Balti filmi, meedia ja kunstide instituut Heili Lindepuu, Ilieh teater ja koolituskeskus Jane Miller-Pärnamägi, Eesti Tantsuhariduse Liit, Eesti Tantsuagentuur Erika Põlendik, Eesti Rahvatantsu ja Rahvamuusika Selts Karin Soosalu, Eesti Rahvatantsu ja Rahvamuusika Selts Anu Sööt, Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia Anne Tamm-Kivimets, Eesti Tantsukunsti ja Tantsuhariduse Liit, MTÜ Just Tants Maria Uppin-Sarv, Eesti Rahvatantsuansambli Liit
3. Kutsestandardi kinnitaja	Kultuuri Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	32
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	26.03.2024
6. Kutsestandard kehtib kuni	30.06.2029
7. Kutsestandardi versiooni number	8
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	2653 Tantsijad ja koreograafid
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	5
C.2 Kutsenimetus võõrkeeles	
Inglise keeles	Dance specialist, EstQF Level 5
Inglise keeles	Dance specialist, Folk dance specialist
Vene keeles	Специалист по танцу, Специалист народного танца
C.3 Lisad	
Lisa 1 Tantsuspetsialisti hea tava	
Lisa 2 Digipädevuste enesehindamiskaala	
Lisa 3 Kutsestandardis kasutatud terminid	